

İşveren 'yüksek büyüme' istiyor

İş dünyası ekonominin son yıllardaki büyüme performansından memnun değil. 9 bin 600 işyerini temsil eden TİSK'e bağlı 20 işveren sendikası başkanı, 2015'te büyümenin yüzde 4'ü aşabilmesi için yapısal reformların şart olduğuna inanıyor... RAHİME BAŞ UÇAR / rahime.bas@paradergi.com.tr

TÜRKİYE'NİN 2014 büyüme oranı bu hafta açıklanıyor. Beklenti, büyüme oranının yüzde 3 seviyelerinde çıkacağı yönünde. Ekonomi yönetimi bu yıl için yüzde 4 hedefi koydu. Ancak bu rakamlar Türkiye'nin potansiyelini ortaya çıkarmaya yetmiyor. Türkiye'nin işveren sendikalarının çatı örgütü TİSK'e (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu) bağlı işveren sendikalarının başkanları da büyüme hedeflerinin yetersiz olduğu görüşünde. TİSK Başkanı Yağız Eyüboğlu, işletmelerin iç ve dış piyasalardaki rekabet gücünü artırmayı amaçlayan yeni bir büyüme politikasının ve sanayi stratejisinin hükümet tarafından uygulanmaya konulmasını beklediklerini söylüyor. Eyüboğlu, "2012-2014 döneminde ülkemize yetmeyen ortalama yüzde 3'lük büyüme oranının, be-

lirtilen yapısal değişimle yükseltilmesi gerektiği açık" diyor.

"UMUTSUZ DEĞİLİZ"

Akfen'den Güriş'e, Limak'tan Yüksel İnşaat'a kadar Türkiye'nin önde gelen taahhüt gruplarının arasında olduğu 125 şirketin üye olduğu INTES'in (Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası) Yönetim Kurulu Başkanı Celal Koloğlu da Türkiye'de yüksek büyüme hedeflerinin gerekliliğine inanıyor. Koloğlu, "2015 yılı için hedeflenen yüzde 4 ve 2016 ve 2017'de yüzde 5 büyüme beklentisi ülkemizin potansiyelini yansıtmaktan uzak. Bu çatayı yükseltmeliyiz" diyor.

Koloğlu'na göre, son yıllarda Türkiye ekonomisinin sürükleyicisi olan inşaat, ekonomik konjonktürün etkisi ile 2014'te sınırlı bir büyüme gös-

Celal Koloğlu

terebildi. Hem kamu inşaat yatırımlarında hem de özel sektör inşaat harcamalarında daralma yaşandı. Dolar ve euro kurlarının yükselişi maliyetlerin artmasına, konuta olan talebin sınırlı düzeyde kalmasına neden oldu. Öte yandan yurtdışı müteahhlik hizmetlerinde 2014 yılının ilk 11 ayında 20.4 milyar dolar değerinde iş üstlenildi. Bu, geçmiş yıllara göre iş hacmimizin azaldığını gösteriyor. Bu duruma rağmen Koloğlu, "2015'ten umutsuz olmak için bir neden görmüyorum. Ama ihtiyacı elden bırakmamalıyız. Daha çok çalışarak, daha çok üretmeliyiz. Zira önemli olan yüksek, sürdürülebilir büyümedir. 2015 programında kamu yatırımlarının büyümeye ve istihdama katkısının azami seviyeye çıkarılması temel amaç olarak belirlenmiş durumda" vurgusunu yapıyor.

"YATIRIM DOSTU ORTAM GEREK"

İşveren sendikalarının başkanları ekonomide yüksek büyüme isterken, Türkiye'de şirketlerin iç ve dış piyasalarda rekabet gücünü artıracak yeni bir büyüme politikası ve sanayi stratejisine ihtiyaç duyduğunu vurguluyorlar. Arçelik'ten Çayırova Boru'ya, Mercedes Benz Türk'ten Yücel Boru'ya kadar Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşlarını temsil eden, Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası'nın (MESS) Başkanı Mehmet C. Betil de bu görüşte. Betil, "Reel faizlerin düşüşü ile birlikte ekonominin ve üretimin büyümesini beklemekteyiz. Buna paralel olarak, 10. Kalkınma Planı çerçevesinde oluşturulan eylem planları yoluyla başta yatırım ortamını iyileştirme çalışmaları olmak üzere ekonomide toplam faktör verimliliğini artıracak reformların gerçekleştirilmesine büyük önem veriyoruz" diyor. 2015'te istikrarlı bir kur seyri ile yatırım dostu finans ortamının sağlanması büyük önem taşıdığını vurgulayan

Betil, şu değerlendirmeleri yapıyor:

"İhtiyatlı bir maliye politikası uygulanması, para politikası üzerindeki enflasyon hedefine ulaşma yükünü de azaltacaktır. Bu ise, özel kesim yatırımlarını destekleyecek ve ticarete konu mal üreten sektörlerin rekabet gücünü iyileştirecek etkileri beraberinde getirecektir."

PETROLDEKİ DÜŞÜŞ DOPİNGİ

Petrol fiyatlarında düşüşün gıdadan cam sektörüne tekstilden çimentoya kadar birçok sektörün büyüme performansını 2015'te olumlu etkilemesi bekleniyor. Türkiye Gıda Sanayii İşverenleri Sendikası (TÜGIS) Yönetim Kurulu Başkanı Necdet Buzbaş, 2015'te dünya ekonomisindeki düşük büyüme nedeniyle tarımsal emtia fiyatlarının aşağıya doğru baskılanacağını düşünüyor. "Hammadde fiyatlarında bir denge oluşacak. Dolayısıyla işlenmiş gıda fiyatlarının enflasyon üzerindeki etkisi gevşeyecektir" diyen Buzbaş, değerlendirmelerini şöyle sürdürüyor:

"Petrol fiyatlarındaki düşüş iç tüketim harcamalarını artış yönünde etkileyecek. İhracatta Rusya pazarı iyi

Yağız EYÜBOĞLU / TİSK Başkanı

"Yeni bir büyüme politikası gerekiyor"

Türkiye açısından FED'in muhtemel faiz artırımı kararı, ECB'nin parasal genişleme programı, petrol fiyatlarının ve euro-dolar paritesinin akıbeti, komşu ülkelerdeki siyasi değişimleri 2015'te ekonomi adına belirsizlik faktörleri olarak görüyoruz. TİSK çatısı altındaki 20 işveren sendikasına bağlı 9 bin 600 işyerinde, 1 milyon 200 bin çalışan istihdam ediliyor. 2015'ten ilk sıradaki beklentimiz toplumsal huzurdur. Çalışma barışı, toplumsal barışla etkileşimi olan, ekonominin temeli bir unsurdur; titizlikle korumalıyız. Biz TİSK olarak bu doğrultuda çalışıyoruz. Beklentilerimiz içinde ikinci sırayı, işletmelerin iç ve dış piyasalardaki rekabet gücünü artırmayı amaçlayan yeni bir büyüme politikasının ve sanayi stratejisinin hükümetimizce uygulanmaya, somut değişimlerin görülmeye başlanması almakta. 2012-2014 döneminde ülkemize yetmeyen ortalama yüzde 3'lük büyüme oranının, belirtilen yapısal değişimle yükseltilmesi gerektiği açık. 2015'te Türkiye-AB üyelik müzakereleri sürecindeki buzların çözülmesini diliyoruz.

Muharrem KAYHAN / Tekstil Sanayii İşverenler Sendikası Başkanı

"Sektör desteklenirse ivme kazanır"

Tekstil ve hazır giyim sektörü, Türkiye'nin bir numaralı net ihracatçısı konumunu 2014'te de sürdürdü. Genel ihracatın yüzde 19'unu oluşturan sektörümüz, 15 milyar doları aşan dış ticaret fazlasıyla cari açığın kapanmasına katkı sağlayan sektörlerin misliyle üstünde değer yarattı. İmalat sanayinde işgücünün yüzde 27'sini kapsayan sektörümüzde, SGK verilerine göre, 929 bin 280 kişiye iş sağlanırken, toplam 52 bin 412 iş yerine ulaşıldı. Tekstil ve hazır giyim, yukarıdaki riskler gözetilerek yapılandırılan teşviklere en kısa sürede geri dönüş sağlayacak sektör konumunda. Temel sanayi politikaları oluşturulurken, tekstil ve hazır giyim dış ticaret fazlası veren benzersiz performansı, istihdam yaratma potansiyeli, katma değerli üretim yapısı göz önünde bulundurularak desteklenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu anlamda 2015'te, milli üretimi destekleyecek politikaların getireceği rüzgârla tekstil ve hazır giyim sanayinin bir bütün olarak ivme kazanacağını ümit ediyoruz.

değerlendirilirse sektörümüz 2015'i yüzde 8'lik bir büyüme ile bitirebilir. Gıda sektörü geçen yıl, yerli hane halkı tüketim harcamaları yanında 3.6 milyar dolarlık turist gıda harcamaları ile birlikte

Necdet Buzbaş

156 milyar dolarlık perakende büyüklüğe ulaştı." MESS Başkanı Mehmet C. Betil de petrol fiyatlarındaki düşüşün sanayinin kullandığı enerjinin fiyatlarına yansıtacağını, bunun da büyümeye olumlu katkı yapacağını düşünüyor. Betil, "Petrol fiyatlarında yaşanan ve geçtiğimiz yılın son aylarında akaryakıt piyasasına yansayan düşüşün, 2015'te sanayinin tedarik ettiği enerjinin fiyatına da belirli ölçüde yansımaları arzu ediyoruz. Bunun ülkemiz ekonomisini ve yeni yatırımları olumlu etkileyeceğini düşünüyoruz" diye konuşuyor.

"REKABETÇİ FİYAT SÜRME" Lİ

Cam sektörü, ürünleriyle otomotiv, inşaat, beyaz eşya, gıda, meşrubat, ilaç, kozmetik, turizm gibi birçok

sektöre girdi sağlıyor. Enerji kullanımının yoğun olduğu sektörde, enerji fiyatlarındaki düşüşün de etkisiyle hem ihracatta hem de ithalatta artış yaşandı. Türkiye Cam, Çimento ve Toprak Sanayii İşverenleri Sendikası Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ertan İren, "2015'te, yurtiçindeki cam talebinin ekonomik koşullara paralel olarak bir miktar artış göstermesi beklenmektedir. Bununla birlikte, jeopolitik belirsizliklerin dünya genelinde, Türkiye ve yakın coğrafyalarda yarattığı riskler göz ardı edilmemelidir. Avrupa Birliği'nin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılarını bu yıl da sürmesi bekleniyor. Rusya'daki durgunluğun da kısa zamanda aşılma olasılığının düşük olduğu unutulmamalı" uyarısında bulunuyor.

Dr. Ertan İren

Yerli sanayicilerin cam sektöründe bekledikleri destekleri ise şöyle özetliyor: "Özellikle enerjide sürekliliğin sağlanması ve rekabet edilebilir maliyetlerle sanayici açısından teminin sürekli kılınması önemli. Bunların yanı sıra Ar-Ge ve inovasyon teşviklerinin artırılması ile katma değerli ürünlere geçişlerin güçlenmesini, yurtdışı yatırımların global ekonomideki etkinliğini destekleyici unsurlar olarak görülmesini ve teşvik edilmesini bekliyoruz."

Tufan ÜNAL / Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası (ÇEİS) Başkanı

"İÇ SATIŞLAR YÜZDE 5 ARTAR"

Türkiye yaklaşık 66 milyon ton çimento tüketimi ve 10.5 milyon ton ihracat ile dünyanın en büyük beşinci, Avrupa'nın ise en büyük üreticisi ve ihracatçısı konumunda.

Türkiye'de kişi başına düşen çimento tüketimi son 10 yılda yıllık ortalama yüzde 8 artışla yaklaşık 830 kiloya ulaştı. 2014 yılı çimento sektörü için iyi bir yıl oldu. İç talebin üzerinde oluşan kapasite fazlası dış pazarlarda ihraç edilmeye devam edildi. 2014'te üretilen çimentonun yaklaşık yüzde 10'u ihracata gitti. Altyapıya yönelik kamu harcamalarının genel

seçimlere kadar artarak devam etmesini bekliyoruz. Devam eden seçim sürecinde üçüncü havalimanı, üçüncü köprü, Avrasya Tüneli, kentsel dönüşüm ve Kanal İstanbul gibi büyük projelerin hayata geçirilmesiyle çimento sektöründeki canlılık sürecektir. Düşmesi öngörülen faiz oranlarının etkisi ile 2015'te konut talebinin daha canlı olması ve bununla bağlantılı olarak çimento iç satışlarının yüzde 5 artmasını bekliyoruz. Tek başına kentsel dönüşümün çimento talebinde yüzde 10 artışa neden olacak kadar önemli bir proje olduğunu düşünüyoruz.

"İLAÇTA İSTİKRARLI POLİTİKA BEKLİYORUZ"

İlaç Endüstrisi İşverenleri Sendikası (İEİS) Başkanı ve Abdi İbrahim İlaçları Yönetim Kurulu Başkanı Nezih Barut, son beş yıldır olduğu gibi 2014'te de endüstrinin gündemindeki en önemli konunun fiyatlandırmada ve geri ödemede yaşanan sıkıntılar olduğunu hatırlatarak sözlerine başlıyor. Sağlıkta alınabilecek yeni tasarruf tedbirlerinin endüstriyi olumsuz etkileyeceğini düşünen Barut, şu değerlendirmeyi yapıyor:

"Ülkemizde ilaç fiyatlarını belirlemede dönüşüm kuru olarak kullanılan dönemsel 'euro' değeri, mevzuatta belirlenen şartlar gerçekleştiği halde Nisan 2009'dan bu yana 1.9595'te sabit tutuldu. Endüstrinin sadece dönemsel euro değerinin güncellenmemesi nedeniyle kamuya aktardığı tutar, 2014 itibarıyla 16 milyar TL'yi aştı. 2015 için de kamu ilaç bütçesi azaltılarak, 18 milyar TL olarak belirlendi. Zaten Avrupa Birliği ülkelerinden çok daha düşük fiyatlarla hastalara ilaç sağlayan endüstrimiz, ülkemizde sunulan sağlık hizmetleriyle örtüşmeyen bu bütçenin aşılması için, önümüzdeki dönemde yeni tasarruf tedbirleri alınması tehlikesiyle karşı karşıya. Endüstrimizin rekabet gücünün ve verimliliğinin artırılması için öngörülebilir ve sürdürülebilir istikrarlı bir ilaç politikası oluşturulmasının gerekliliği açık."

Nezih Barut